Blanckamäreta. Thet är En Sanfärdigh TRAGOEDIA Om the gruffuelighe Mordh, som Konungh Byrger, af Drotning Märetes tilskyndan på sine Brödher: och Konungh Magnus Smeeck på sin Son, genom Drotningh Blanckes rådh och dådh, i Swerige fordom bedreffuo

Bokutgåva

Tryckt i Stocholm af Chr. Reusner. Åhr cIↄ Iↄc XIV. (1614) Etextens sidnumrering överensstämmer inte med originalets.

Blanckamäreta är ett dramatiskt epos om ett stycke svensk historia. Det börjar med att Magnus Ladulås sammankallar sina söner, Birger, Erik och Valdenmar för att klargöra sin sista vilja. Därefter skildras Folkungaättens vidare öden, som går på tvärs mot Ladulås önskan: Håtunaleken, Nyköpings blodbad och mordet på Magnus sonsonson Erik. Dramaturgiskt drivande i det otäcka händelseförloppet är de två drottningarna som gett namn till dramat – Märeta och Blanka.

Ulrika Lindgren

HOC

DRAMA TRA-GICVM,

Honoris & amoris ergò,

Nobilibus & Generosis, sicut etiàm honestis & eruditis, optimæq, indolis ac spei permagnæ Adolescentibus, discipulis meis admodùm delectis,

Dno. Stenoni Bielche, Erico Tott, Erico Horn, Carolo Horn, Gustavo Horn, Georgio Soop, Canuto Soop, Iohanni Lilliehöök, Iohanni Horn, Gustavo Posse, Canuto Lilliehöök, Lagoni Posse, Gabrieli Kyle, Melchiori von Wernsteet, Erico Flemming, Egidio Girs, Axelio Turdino, Nicolao Magni, Iacobo Andreæ, Ionæ Tranæo, Andreæ Grubb, Iohanni Meyero, Erico Nicolai, Henrico Martini, Iohanni B. Illæo, Iohanni Passero, Olao Ionæ, Antonio C. Phœbino, Claudio Benichio, Thomæ Caroli, Iulio Groot, Engelberto Husman, Iohanni Hartman, Iohanni Matthiæ, Antonio Hartman, Iohanni Philippi.

D. D. C. Q.

Prologus.

WÄlborne Herrar, Fruger tillijke, Wälachtade Män, Matroner slijke, Edle Jungfruger, dygdesamme Möör, Ährlige vngerswenner, iagh kundgiör Ehr summan på then Comœdia ny Som nu celebrera i Stocholms by The edle Studenter aff Slächt och dygdh, Och theras medhbröder för vthan blygdh: Ty thet har altijdh warit lofflig seed, Christne och Hedningar tagit then weedh, Hålla Comœdier, hwilka lära Vnge Personer all dygdh och ähra, Skickelige seeder, och wärldzens sweek Förnimmer vngdomen i sådan leek, Thär aff the sigh en warnagel taga, Aff wärlden sigh ey låta bedraga, Men sådant wil iagh nu låta bestå, Meningen på wårt speel haffuer sigh så: Månß Ladulås Konung i Swealan, Tre wäldige Söner thå hade han, Härtigh

Byrger, Erich och Waldemar, Byrger Cronan effter sin Herfar bar: När theras Herfader doo, wore the små, Maß Kätelmundson skulle them förestå: När the kommo alle til sina åhr, Mällan them begyntes en trätta swår, Försterne togo Kongen til fånge, Maß Kätelmundson monde illa gånge, Honom gaffz skullen til alt thet kijff, The bleffuo wenner, han miste sitt lijff: Doch stodh thenne wänskap i dagar få, Sedan monde thet fast werre tilgå: Ty Kongens drotning then Däske Qwin- na Hon monde ett fast ondt rådh påfinna, Haffua warit fången henne förtrööt, Sin herres Bröder medh orden så sööt Låckade hon på Nykiöpingz Slott in, Thär plägade them fast med miöd oc wijn, The finge gott ruuß, och ginge i säng, J Staden låge både karl och dräng: The bleffuo strax fångne för vtan skiäl, J Tornett måtte the swälta ihiäl: Kongen och Drotningen römde aff lan, Härtig Erichz Son togz för Konung an: Men Kong Byrgers Son för sin Herfars kijff På Helgans holmen miste sitt lijff: Månß Smeek kallades härtig Erichz son, Sweriges Rijke war han til föga moon, Han gaff Danskom Blekingen och Skåne, Och Hallandh som en mächta stoor fåne, Hwilke landh kiöpte wore för stoor skatt: Ty bleff Kongh Magnus med rätte affsatt, Som honom S.Brita monde spå, J störste olycka kom han först då. Härtig Erich hans Son vtwåld thär näst, Thet förtrööt hans Frumoor Blancka som mäst, Hon låckade honom til sigh medh leek, Ther förgaff hon sin egen son medh sweek. Här om hålß then Comœdia i dagh, Jagh troor han blijffuer edher til behagh, Hwilken wij nu wele begynna på, På henne giffuer acht store, och små, Warer oss gunstige alle tilhopa, Mine bröder wil iagh nu vthropa, Hwilka begynna skole thetta speel, På lust och löye blijffuer intet feel.

Actus I. Scena I.

Konung Magnus Ladulås.

EN Konung iagh i Swerige är, Medh rätta och thet nampnet bär, Kungh Ladulås at migh hwår man Medh frögd kallar i thetta Lann: Ty så säkert är i hwår wrå, Bondens Ladu kan öpen stå, Jngen honom ther oförrätt Tors tilfoga på något sätt: Landet har iagh från then plåge Frälst, hwilken höge och låge Ha lijdit vnder then träldom, Min Broder Waldemar vpkom, Och har lagligen Swerige mist, För sådan last och argelist. Sitter nu och en fången man, Och hans Son Erich i wår han: Danske Kungen har sådant sport, Och honom welat bijståndh giordt, Aldenstund Konung Wåldemar Den Danske Konungz Dotter har, Hwilken är roten til hans fall: Doch hafwer iagh efter mitt kall Them Danskom hädan fötter giort, Ey någon sedan har hijt tordt. The Folkungar haffue ochså Något buller begynt vppå: Men them har iagh så nederlagdt, At the aldrig få mehra macht Kungar twinga, som förr är skeedt, Mången hafuer fast åt them leet: Ty från barnsbeen konster lära, Och dygd, som ey tungh är bära, Ha the förachtadt platt i grundt, Och sigh berömdt så margelund Aff theras gamble Fädhers ätt, För hwilken the sigh hafua rätt J Rijket bekläda stort kall Ropa, och andre nedh aff pall Sättia, thet iagh har them förmeent: Alt så har iagh om sijder seent Vthi mitt Landh bekommet fredh, Ther påbegynt mången godh seedh, Månge husz vpbygdt til Gudz prijs, Effter som nu medh tron är wijs: Fem Klöster funderat aff ny, Ett för Jungfruer i Stockholms by, J hwilket och Nunna ingår Min Dotter på sitt siwnde Åhr: Så och ett Klöster på een Öö Strax hos, och wil effter min Dödh Ther hwijla: han för handen är, Och är migh fast aff hiertat kiär. Ty wil iagh nu strax föresee På bästa sätt mine Söner tree: Sedan vthi Gudz milde Hand Befaller iagh min Krop och And.

Actus I. Scena II.

Philippus Folkunge, Godfredh *Philosophus.*

Philip.

AFf Folkungar then gamble Slächt, Är iagh medh prijs buren och klächt, Godz och Gårdar hafuer iagh nogh, Min lust är til Siösz och i Skogh, Ther fånga Fisk, och skiuta diur.

Godfredh

J Tyskland kan sådant hwar Bur: Gamble Förfäder han och har, Ty Adam war hans förste Far, När han plögde och Ewa span, Kiäre, hwar war den edle Man?

Philip.

Min Fadher war i Swerige då.

Godfredh

Ney min son, thet är icke så.

Philip.

Min Fader war en Ridders man, Tin Son iagh icke wara kan: Thet wore min Slächt alt förnär, Skulle tu wara min Far kiär!

Godfredh

Junker, besinner edher wäl.

Philip.

Thet nampnet bär iag medh godh skiäl, Och gaffz migh i mitt Moderlijff.

Godfredh

Ther om håller iagh intet kijff. Min mening skolen j förstå, På stor härkompst ey påcka så, Hwilken effter alt rättwist lop Är lijk en skugge vthan Krop: Medh mindre dygden är där hos, Så winner stor härkompst sitt roosz.

Philip.

Sådant har iagh än aldrigh hördt, Annat har min Amma omrördt, Aff hwilken iagh har supet in Medh miölken ett högfärdigt sin: Hon har migh kräseligt vpfödt, På duun lätet sofua wäl blödt Om morgonen til dagher lius, Sedan aff Wijn gifuit migh rusz, Och så fördt migh til sengh igen, Ther sofwet på hennes arm leen Sex tijmar, sedhan gått til bordh, Effter Måltijdh hördt hennes ord Om Adligh pracht, och Elskogz leek, Huru Signil ey Habor sweek: När alt sådant aff henne sagdt, Går iagh en lithen stund på iacht, Skiuther en Kårp, eller Kråka, Kan iagh medh konst henne råka, Mig giffuer hwår dräng stort beröm, Och Jungfruerna seija sin dröm, Som the om natten hafua hafft, Doch går alt vth på Kärlekz krafft, Om hwilken the effter min bön Migh siunga ock en wijsa skiön: Således effter mit behagh Fördrijffuer iagh then ganske Dagh:

Godfredh

J må fast tro på detta sätt Skiämmes bort edher gambla ätt: Welen i lyda mit anslagh?

Philip.

Ther til hafwer iagh stort behag, At iagh min Slächt beprydha må, Föllier iagh giärna edhert rådh.

Godfredh.

Edher Farkiär är en rijk Man, En tuchtemästare wäl kan Vnderhålla, aff then lära Kunnen j Dygdh, Adlig ähra, Så och booklige konsters grund, Hwilke prijdha så margelundh En Adelsman, som Solen klar Wärlden lyser, mörkret förtar: Thernäst kräfuer och edhert stand Lära språk i främmande Landh, Och seeder: altså är nu wijs Hos them som wele winna prijs, Och wara sit Faderlandz tröst, Ey hängiandes wedh Ammans bröst:

Så blijfuen j Kungen fast kiär, Til edher Slächt han stort haat bär, At hon sigh ey på thetta sätt Öffuar, och haffuer ther til rätt.

Philip.

För then lära bör edher tack, Jagh wil lydigh wara thet snack: Far nu wäl du Mästare klook, Jagh wil ey länger wara took.

Actus I. Scena III.

Kong Ladulås, Byrger, Erich och Waldemar hans Söner.

Kongen.

KOmmer mina Söner nu här, Och mårkier hwad är mit begär: J haffuen alle wäl förstått Min dödh wara för dören brått. Ty är aff nödhene at iagh Ställer mitt Rijke i gott lagh, Och edher låter wäll förstå Huru här effter skall tilgå. Först ligger ther på myckin macht, Sedhan iagh är i iorden lagdt, At j Gudh fruchte öffuer alt, Giörer hwadh han hafuer befalt: Rätwijsan hafue ther til kiär, Och Faderlandet, ehwar Man är: Jnbördes oenighet flyr, Enighet är kostligh och dyr, Så långe hon blandh edher boor, Stå j, och landet i all floor: På ingen annan ting är feel, Hwar aff edher hafuer sin deel: Byrger du äst min älste Son, Effter min Dödh besitt min Thron, Styr Landet wäl medh all beröm, Mina förmaning flytigt göm, Tine Brödher vnn theras part, Bäste deelen håller du qwart, En Jungfru til Hustru har iagh Tigh vpfödt, migh är hon i lagh, Hon är vptändh medh kärleek stark, Konungens dotter aff Danmark.

Byrger.

Jagh tackar edher min Herfar, Sådan förmaning wedhertar: Gudh och hans ord wil iag ära, Rättwijsan i mitt bröst bära, Elska mina Bröder och lann, Enighet och, som måst iagh kan: Önskar min Härfar än Åhr mång Måtte leffua för vthan twång.

Erich

Min Härfar iagh på samma sätt Är plichtigh tacka medh all rätt, Och loffuar hwadh som migh tilstår Aldrigh från then förmaning går.

Waldem.

Jagh är och så widh samma sin, Migh wäl förhålla, Härfar min, Gudh edher länge bewara Hos oss i Wärlden från fahra.

Konunge

Biörn, kalla Torkill Knutzsson hijt, Til Gudh och honom står min lijt, Honom iagh edher wil förtro, Medh alle them i Swerige boo.

Biörn.

Min Herre, thet bliffuer bestält Hwadh Edhers Nådh har mig befält.

Actus I. Scena IV.

Konungen och Torkill Knutzsson.

Konunge

JAgh har, Torkill, länge förstått J hafuen oss til alt gott rådt, För mitt Land, och för mina skuldh, Altijdh och wärit oss fast huldh, Wårt bästa hafft flytigt i acht, Thär hän stält edher största macht. Och seer edher ther före ahn J ähren en rätrådigh Man: Therföre vthi edher Hand Antwarde wij Söner och Landh: Så länge som the äre små Skolen j them wäl förestå, Til thes the komma til sin Åhr Lager i landet rätt tilgår, Som j för Gudh wele swara, Och bära för ingen fahra.

Torkill.

Hwadh iagh förmår, min Herre båld Ähr altsammans i edhert wåldh, Jagh är beredd aff hugh och modh Edher tiäna medh Lijff och Blodh: Men sådant kall är swårt och ondt, Jagh begärar blijffua förskondh.

Konun- gen.

Fast iagh än alt mit Landh skådar, Mitt heela Rijkzrådh hijt bodar, Doch kan iagh ingen bättre få, Som Landh och Barn kan förestå, Vthan edher, som iagh har röönt, Edhert omaak skall blijffua löönt.

Torkill.

Mottstå Edhers Nådhes befäll, Kan min Trohet medh ingen skiäll: Ty låter iagh så wara sagdt Ther om mig beflijter medh macht: Doch önskar iagh at Edhers Nådh Landh och Barn styrer medh sitt rådh Ähnnu i månge godhe Åhr, Aff dödhen seent läggies på bår.

Konung.

Titt swar, Torkill, oss behagar, Wårt lijff wahrar i få daghar, Begraff oss medh Messor och sångh, Från Wijszingzö then wäg så långh Lät bära wårt Lijk i then Koor Til Stockholm, ther Gråmunken boor: Sedan regera i wår stadh Medh Rättwijsheet som iag tigh bad.

Torkill.

Effter störste förmögenhet Giör iagh som bäst iag kan och weet.

Actus I. Scena V.

Hertigh Byrger och Fröken Märeta.

H. Byrg.

WArer wälkommen skiöne möö, Wore wij ey på Wijsingzö, Medh edher iagh borttrömde wist, Thet lägher iagh för vthan list.

F. Märet.

Min bäste Wen, thet är ey hördt Någon har sitt eghit bort fördt Hemligen medh list eller sweeck, Wij kunne här wäl bruka leek Medh lust och frögdh, til thes then dag Vprynner effter wårt behagh, På hwilken Gudh oss tilsamman Foga skal medh myckin gamman.

H. Byrg.

Min wäne tröst, then tijdh är långh, Hwem kan lijdha Kärlekens twångh? Thet skeer ey innan månge Åhr Wår willie sådan framgångh får.

F. Märet.

O mitt Blomster, then något gott Förwänter vthan sweeck och spott, Honom är långh slätt ingen tijdh: Min rosz, warer lustigh och blijdh.

H. Byrg.

Min hiertans wän, j taalen mäst Om hoppet, doch är du migh bäst: Til en Präst hadhen j tiänt wäl, Ty edhert taal föres medh skiäl: Endoch the ey ähre så godh, The förandra kunne mitt modh.

F. Märet.

Om iagh hadhe macht som en Präst, Länge sedan wore wij fäst.

H. Byrg.

Om iagh hade hafft Påffwens krafft, J skulle Prästen länge hafft. Men låthom blijffua thetta taal, Thet förer migh i större qwaal: Jagh har i går för wisso spordt, Til wår högtijdh är drögzmål kort, På lust och frödh blijffuer ey feel, Låter til thås bestå min deel.

F. Märet.

O hiärtans frögdh sådant är list, Jagh kan ey tro thetta är wist, Vthan i effter gammal seedh Migh swärie strax Kärlekens eedh.

H. Byrg.

Vthan eedher seger iagh sant, Om i ey tron, thar migh i pant.

F. Märet.

Hwar skal iagh sådan pant gömma?

H. Byrg.

J thet skrijn i plägen sömma, Thär är beredd en sängh fast blöt: Ty thet står mäst i edhert skiöt, Thär hwijlar iagh för vthan twångh, Och lyder på then fagre sångh J plägen siunga på Tysk noot, Han wore min sorgh wist til boot Finge iagh honom nu höra?

F. Märet.

Thet wil iagh strax min Rosz giöra: Sättiom oss nedh på thenna slätt Mädhan iagh siunger på Tyskt sätt.

Tyske Wijsan.

I.

SChöns Lieb gedenck der Trewe Die du mir hast verpflicht, Vnd laß dichs nicht gerewen, gerewen, Von Hertzen mein ich dich.

2.

Hörstu was von mir sagen, Das dich in zweiffel bringt, Da solt du nichts nach fragen, fragen, Solst mir die liebste seyn.

3.

Dir thu ich mich ergeben Für alle Menschen Kind, Der jetzt gewint das Leben, Leben, Von Gott ergeben sind.

4.

Daran solt du gedencken Hertzallerliebste mein, Mein Hertz thu ich dir schencken, schencken, Es sol dein eigen seyn.

5.

Kein Mensch sol vns fort scheiden, Allein der getrewer Gott, Der dich vnd mich all beyde, beyde Zu sammen gefüget hat.

H. Byrg

Haff tack för sångh min Nächtergaal, Förminskat är myckit wårt qwaal.

F. Märet.

Som bäst talas låthom bestå, Och til wår siuke Fadher gå.

H. Byrg

Om j ginge til dödhen in, Wore iagh och wedh samma sin. Doch tagen j en annan leedh, Jngen weet wij ha talas wedh:

F. Märet.

Min hiärtans Rosz far wäl en stundh:

H. Byrg

Du och så min Rosz sammalundh.

Actus I. Scena VI.

Byrger, Erich, Waldemar och Torkill.

ACh wij äre i största nödh! Wår Härfar är nu blijffuin dödh, Then oss hafuer hafft mycket kiär, Wår vpfödelse witne bär. Han har oss til dygdh och ähra Låtet wäl tuchta och lähra, J alt ridderlighet öffua, Thet wårt standh kunne behöffua.

Erich

Medh oss, broder, sörger hwar man, Wår klagan är rättwijs och san, Härfars dödh är oss til stor meen, Hans dödh må wäl gråta hwar steen: Landzens Fader har han warit, Thet Swenske nogsampt förfahrit: Fridh och god tijdh i landet är, Sådant skaffadhe Härfar här: Rättwijsan boor vthi hwar wrå, Orätt och wåldh måtte bortgå: Bonden säker i sitt säthe, Allestädes godhe läthe.

Waldem.

Sådant är tröstligt höra, Wij wele thet samma giöra: Enige leffua och medh fredh, Och blijfua wedh wår Herfars seedh, Skaffa hwariom och enom rätt, Regera på thet bästa sätt: Så tröster oss i thenna nödh Gudh,

effter wår Herfaders dödh, Giffuer oss lyckan och framgångh J Wärlden vthan något twångh.

Torkill.

Mine Herrar, alt medh förstånd Haffuen i talat thenne gångh: Jntet kan nu tilbaka stå, Vthan at wij låthom begå Edher Härfars begraffningh wäl, Aff oss thet fordra månge skiäl: Sedhan wil iagh strax tagha ahn J min regeringh Sweriges lann, Edher och thet så förestå Som iagh för hwar wäl swara må: Sådant giör iagh för edher skul, Och wil wara trogen och hull: Warer migh effter thenne dagh Lydige, ther om bedher iagh.

Byrger.

Här om til edher är wår lijt, J gióren edher största flijt, Til thes wij komme til wår Åhr, Då hwar sitt eghit förestår, J och edhre skole röna, Så wäl vele wij thet löna.

Torkill.

Jagh betackar Edhers Nåde, Och medh alfuar ther til råder Begraffningen må strax gå fort, Töffua ther medh, båthar ey stort.

Byrger.

J edher macht alt sammans står, Wår willie ther emot ey går.

Actus II. Scena I.

Torkill Allena.

Torkill.

MEdh begrafningen öffuerstått, Prachtigt medh alle tingh tilgått: Nu träder iagh vthi thet kall: J hwilket giffz orsaak til fall; Doch hoppes iagh så genom gå At iagh olyckan vndfly må: Ty när iagh effter Sweriges Lagh Styrer medh almogens behagh, Och mine Herrars nytte stor, Ey giffuer orsaak til vpror, Tror iagh hos allom migh förmå The ey ondt om min lycka spå: Först tyckes migh rådlighit är Resa til Finlandh medh Krijgzhär, Thawasters och Carelers landh Vnderkuffua medh mächtigh hand, Som oss altijdh giöra oro, Ther införa then Christna tro: När sådant lyckligh är fulbracht, Ligger här på ey mindre macht, Fulända Kongens gifftermål, Cröningen och medh pracht och prål. Ty iagh förstår Kongens natur Kan ey hållas länger i bur, Fröken twingar kärleken hårdt, Längre bijda henne för swårt: Elliest slår sigh dårskapen til, Jag kan wäl see hwardt vth thet wil. Emällan blår är eldh snart tendh, Ful offta haffuer sådant händt: Men här från wändes nu min hogh, Begynnar nu thet Finske togh.

Actus II. Scena II.

Ericus och Waldemarus.

Erich

EN långh tijdh nu förlupen är Sedan bortreeste Landzens här. Brodher, ha j något förstått Huru thär Marschalken är gått?

Waldem.

Thär har han sigh förhållet wäl, Carelen Swenskom giordt til träl, Vpbygdt Lanscrono och Wijborgh, The Rysser til stor hiärtans sorgh: Således thär giort all sin flijtt, Medh stor triumph nu wäntes hijt.

Erich.

Thesse tijdender äre godh, Giffue Kongh Byrger lustigt modh, Hwilkens Cröningh och bröllops fäst Skole hållas medh frögo här näst: Sedhan är hans fulle intent Jnträda i halfft regement. På bytet är då intet feel Wij wele tala om wår deel, Hwadh oss aff Rijket haffua bör, Marsken hos Rådet thet kungiör, Wår ålder säger och så til, At wårt ståndh vpbördh haffua wil.

Waldem.

Titt rådh, brodher, behagar mig, Men om Fröken hwad tyckes digh? Skal hon wara oss något godh, Bära til oss ett gunstigt modh?

Erich.

När hon får Sweriges Crono på Låther hon oss thet först förstå: Jagh tror henne skal förtryta Wij medh Kongen wele byta: Således aff högfärdigt sin Giffuer hon ondt wår Broder in. Danske Drotningar sällan godh Äre emoot thet Swenske blodh.

Waldem.

Lät oss försökia lyckan wår, Jagh håppas saaken wäl affgår. Ty låthom nu ått Stocholm gå, Thär bröllopet medh stååt skal stå.

Erich.

Jagh är tilfredz, fruchtar ey meer, Effter Gudz willia alting skeer.

Actus II. Scena III.

Torkill Allena.

Torkill.

MIn resa haffuer iagh fuländt, Carelen til Christum omwändt, Och twenne Landskap tillijke Nu lagdt vnder Sweriges Rijke: Kongens Cröningh, och giftermåål Ähr och hållen på Stockholms gåål: Thet swåraste står nu igen, Hwilket ey affgår vthan meen: Kongens brödher fordra sin part, Thär på trängiandes mächta hardt, Konungen står them fast emot, För rättwijsa brukar han hoot: Drotningen ähr orsaak här til, Försterne ondt och aldrigh mildh: Thet tager wist en ondh vthgång, The Herrar lijdha ingen twångh: Jagh har begiärt orloff och gunst, Wil haffua tiänt här til om sunst, Allenast iagh må få förlooff Ey meer brukas i Kongens hooff: Men iagh har fånget onde swar, Jagh skal blijfua wedh tiänsten qwar: Migh giffuer ängst och hiertans qwaal Jagh vthan skull lijder förtaal För thet iagh aldrigh hadhe tänckt, Mycket mindre migh ther i mänckt: Drotningen ähr i Ögon godh, På baaken törster hon aff blodh, Ty mena the hon är them huldh, Och iagh haffuer i saaken skuldh: The stämpdes nu til Wijsingzborgh, Thädan komma the medh stor sorgh, Jagh wil dijt resa öfuer Landh, Them förhielpa som bäst iagh kan.

Actus II. Scena IV.

Kong Byrger, och Drotningh Märeta.

D. Märet

JAgh har Edhers Kärlighet sagt J haffuen på all tingh godh acht, Edhra Bröder stämpla napt wäl, Thet kan iagh bewijsa medh skiäl.

K. Byrg.

Haffuen i nyligen förstått Oss är medh falskhet efftergått?

D. Märet

Jagh haffuer edher nogsampt sagt The tildrijfua ehr all föracht: The draga medh bewäpnadt handt Hwart vth the wela, aff och ahn, Som minst wij tro sättia the garn För oss bådhe, och wåre Barn: Theras drängiar haffua then macht Att the giffua hugg edher wacht: Moot edher förbodh vthaff Land Sändes fetalie från hwart strandh: Och föra ståât hwart the fahra, Mera ähn wij, medh stor skara: Therföre rådher iagh som förr, Seglen mädhan i haffuen börr, När mootwäder kommer i stamn, Vndflyr Man napt skade och skam: Förwijser them från Sweriges knut, Eller the iagha edher vth.

K. Byrg.

Sådant är oss til stort förtreet, Thet är migh kärt iagh sådant weet: The komma hijt om dagar få, Här skola the sin Sentens nå: Afftonen nalkas nu fast när, Låth oss ingå min hiärtans kiär.

Actus II. Scena V.

Kong Byrger, Härtig Erich, H. Waldemar och Bruncke.

K. Byrg.

WÄlkomne mine Bröder twå, Om i thet nampnet bära må: Aff Bröder har iagh fiendt fått, Thet migh war länge sedan spått.

H. Erich.

Jag haffuer ey ondt tänckia tordt, Och myckit mindre sådant giort: Beder Ehrs Kärlighet om nåd, Och föllier icke ondas rådh.

H. Wald.

Hos oss skal ey finnas i dagh Något fiendligit anslagh: Begiärom och weeta then Man Oss sådant öffuertyga kan.

K. Byrg.

Hör, huru tråtzigh han ähn ähr, Bruncke lääsz vp punchterna här, Falla skal them thet stålte modh, Förskräckias skal och theras blod,

Brunke.

J thesse puncther giffz edher skull J Kongen ey ha warit hull: Först haffuen i emoot hans breff, Hwilket han kring om landet skreff Skickat fethalie vthanlansz Widh siösijderne allestansz: Sedhan igönom Kongens landh Draget medh några tusend man, J hwadh menigh och i hwadh acht Låther Man här blijffua osacht: Thär näst aff edhra drängiar slagh Få Kongens folck vthan all lagh: Såsom och Kongen til föracht Före sådant stort pråål och pracht, At Kongen må blijffua förhädd, Thär til för edher högfärdh rädd: Sådan last haffuen i begått, Kongen thär igönom försmått.

K. Byrg.

Ty är nu wårt stränge befäll J ähren aff landet för qwäll, Om wij edher innanlansz få, Skolen i dödhen ey

vngå: Jngen vrseckt migh bären fram Welen i ey komma på skam.

H. Erich.

Wij giffue saaken Gudh i handh, Och skyndom oss til andre Landh:

H. Wald.

Jagh hoppas han them löna skal Som orsaak ähre til wårt fall.

K. Byrg.

Medh hast til wägz, eller här qwar Skolen i blijffua i förwar.

Actus II. Scena VI.

Konung Byrger, och *Nicol. Arch. Vbsal.*

K. Byrg.

ACh iagh arm och Elendigh Man, Hwilket orådh iagh då påfan, När iagh bijltogh mine Bröder Giorde, bätter warit dödher. Ty til Norige the rymde fordt, Thär hafue the på tijdh så kordt Sanckat en mächta stor Krijgzhär, För hwilken iagh nu fahra bär: The liggia här strax hos i fält, Sin ganska macht emoot oss stält, Moot them ha wij vthfördt wår macht, Aff them är hon snart nederlagdt. Här Biscop, giffuer oss godt rådh J thenne saak, om i förmå?

Arch. Niels.

Hade Edhers Nådhe mig hördt, Och sigh icke låtit förfördt, När iagh til förlijckningh rådde, Och thenna olyckan spadde, Hadhe edher ey then möde Warit aff olyckan ödhe. En annan wägh iagh icke weet, Vthan rådha til enighet, På hwilken blijffuer intet feel, Om the bekomma theras deel Aff landet, såsom förr war sagdt, Thär på the drijfua medh all macht. Alt gammalt haat lägger och nedh, Gode mäns rådhslagh tager wedh: Wil Edhers Nådh thet vthloffua, Ey skal iagh i natt förr soffua Ähn iagh haffuer then saak bestält, Och wil ryckia til theras fält.

K. Byrg.

Edhert rådh iagh anamma wil, Medh edher och skrifua them til, Them giffuandes leygdh säker hijt, Jagh bedher ställen alt medh flijt.

Arch. Niels.

Twifler ingalundh thär vppå, Alt blijffuer stält som iagh förmå.

Actus III. Scena I.

Konungen, Biskop Niels, H. Erich och H. Waldemar.

K. Byrg.

ALdrigh hade iagh kunnat tro J sådant buller och oro Moot edhert rätta foster landh Thet anfächta medh wäpnat hand!

H. Erich.

Wij ha ey ment i skulle toort Oss bådhe Landflychtige giort: Thär til omslaget wår arffzrätt, Ähr wäl handlat på sådant sätt?

Bisk. Nie

Medh sådan ordh haffuer fördragh, Låter all ting komma i lagh: Förlijkes som Bröder kiäre, Hwar annan älske och ähre, Sökie ey hwars annars fördärff, Vthan hwars annars gagn och wärff.

K. Byrg.

Jagh låter migh wäl förlijka, Men iagh fruchtar the migh swijka.

H. Wald.

Jngen ha wij bedraget ähn, Loffuen hållet som trogne män.

Bisk. Nie

Godh förlijkningh på thenne slätt Skal sökias, och ey högsta rätt: Ty förklare sigh Edhers Nådh På sin mening, och godhe rådh.

K. Byrg.

Mine Bröder, om i som iagh Welen, giörom förbundh i dagh? Thär på ställes breff och Eedher, Som är i all handel sedher,

Edhert arff giffuer och igen, Aldrigh tilfogar något meen: Thär på räcker edher min Handh, Wedh min Christeligh tro och san Håller alt hwadh vthloffuat är, Om thet är så edhert begär.

H. Erich.

Här på sträckes wår hand ochså, Doch the wilkor skal man förstå: Att i Torkil ey bruken meer, Elliest vproor i landet skeer, Och bekräfftes fast thetta pacht, Om han kommer vnder wår macht, Hwadh ondt han har måltan osz fördt, Skal i sanning blijffua förhördt: Sedan må han och stå sin rätt, Som Lagh förmäler wedh thet sätt.

K. Byrg.

Skee skall effter edhert begiär, Förskingrer nu edher Krigzhär, Thet iagh och strax wil göra wist, Förbundet håller vthan list.

H. Wald.

Thet må så skee i Härrans nampn, Tagom hwar annan nu i famn.

Biskop Niels.

Ähra skee Gudh i himmels högdh, Hwilken giffuit har sådan frögdh, Then iagh önskar stadigh och fast, Freden hålles vthan all last: Nu resom hem lustigh och gladh, Medh frögd gönom hwar by och Stadh.

Actus III. Scena II.

K. Byrger, H. Erich, H. Waldemar, och Torkil.

K. Byrg.

HÄr Torkil, wij haffuom förstått Sandt wara thet länge är spått, Att i vthi wårt gagn och Wärff Skolen oss wara til fördärff: Hälst aff egen förfarenhet Weet iagh wäl hwadh oënighet J haffuen fördt emällan migh, Och mine Bröder falskeligh, Vpäggiat til stort perlement, Them offta för oss myckit skämt: Nu kommer sådant til förhör, Straffet skal föllia som sigh bör.

Torkill.

Nådhige Kong, Förstar ochså, Ett rätwijst swar icke försmå: Jagh haffuer nu i månge Åhr, Sedan edher Herfar på bår Lades, edher och landet styrt, J thet förhop min möda dyrt Skulle betalas, Sweriges landh Förwijdgat har thenne min hand: Såsom och infördt mångh godh seedh J thetta landh thär brede wedh: Altijdh mällan tree Eldar stått, Doch giordt hwad iag haffuer förmått: Ty när iagh Kongen gaff gott rådh, Förtröt Försterne bådhe twå, Kongen sammaledes förtröt Då iagh Försterne rådh inskiöt: När iagh landet något betee Gott wille, förtröt alla tree: Förtröt ochså thet hela Landh Då iagh hölt på the Herrars handh. Thet giorde ondt hwar iagh migh skaar, Alles förmyndare iagh war. Doch effter alt gick Kongen ahn, Hölt iagh mäst altijdh på hans handh; Men vthan the Försters skade, Migh altijdh emällan lade: Hwem sig emällan trä och barck Lägger, han är aldrigh så starck Han klämmes doch, som sägz gement, Så at han thet förglömmer sendt: När Herren har trätt längst han wil, Sätter tiänaren håret til, Så går med migh: iagh bedher nådh, Vptänker något bättre rådh.

H. Erich.

Du har bekändt, du får och lön, Här hiälper digh slätt ingen bön: Krijgzmän, förer honom medh flijt Til Stocholm, när wij komme dijt Skal han vthan något miskundh För sin last see then sijsta stundh: Låthom oss nu fast hädan gå, The rådh medh honom finna på.

Actus III. Scena III.

Her Torkill, och Vlff Krigz Profoß.

Vlff.

HEr Torkil, effter wårt behagh Skolen i oss föllia i dagh:

Torkill.

Jagh märcker wäl thet skal thär til, Thärföre iagh hwar rådha wil Som brukas vthi höga kall, Han sigh wachtar för sådant fall: När han i kallet står som bäst, Han skyndar sigh thär från som mäst: Så och giffuer sådan anslagh, Som ingen ähre til mishagh: Kan han intet medh gott förmå, Han låthe altsammans bestå: Före ingen vp eller nedh, Som här til haffuer warit seedh: Sådane få wäl theras lön, Thär til förhiälper mångens bön, Som the haffua fördt vthi nödh, Och önskat sigh fast offta dödh. Thet händer wäl en lithen tijdh, Att lyckan är them godh och blijdh: Doch på sijsta går annorlundh, Hon trycker them neder i grundh: Jagh hadhe och fast aldrig tänckt, Hon skulle så för migh i skänckt. Jagh giffuer min saak i Gudz skiön, Aff then onde wärld annor lön Kan iagh ey wänta, och är wäl Till fredz här medh, intet migh qwäl.

Vlff.

Nogh är talat, lät oss gå fordt, Sådant taal icke båthar stort.

Actus III. Scena IV.

Kongh Byrger och D. Märeta.

K. Byrg.

LVstigh är iagh aff hiärtans grundh, At thet är kommet til förbundh Mällan migh och mine bröder, Jngen iagh medh krijgh bemödher: Wil nu leffua medh fredh och roo, Hos tigh mitt hiärta medh frögd boo.

D. Märe.

Jagh haffuer intet frögdas åth, Större orsaak har iagh til gråt: Ty til skada, som iagh har sport, Ähr freden medh bröderne giord: The ha driffuit så thetta speel, Theras är landzens bästa deel, Thär til medh list så wijdt omgåt, J edher tro Man ha forrådt Torkil Knutzson, som nu blef dömd Til dödz aff them, och i iordh gömd. Then som Kungar wil förråda, Honom warder först til råda Theras trogne Män beliugha, Folk, landh och län til sigh suga: Edhra bröder speela then leek Moot oss bådhe medh mycket sweek. Ty säger iagh, och haffuer sagt, Edhra saaker har i godh acht.

K. Byrg.

Hwadh edhert rådh är, säger fort, Thär effter skal alt blijffua giort.

D. Märe.

Förrasker them när the minst tro På theras Säthegårdh Bielbo, Sätter them fångne några Åhr, Achter hwadh taal i landet går, Är ingen them i landet godh? Hemligan giuther theras blodh, Säger them wara dödh aff soot, Therföre giffz slätt ingen boot.

K. Byrg.

Sådant rådh migh wäl behagar Thär effter mina saak lagar: Jnnan kort tijdh skal alt gå fort, Jagh tror wårt råd blijffuer ey sport. Til Håtuna wil iagh fahra, Förlusta migh i then snara Medh edher på wår Tröijenborgh, Förgätandes förtreet och sorgh.

D. Märe.

Migh täckies och then gröna ordt, Giffuom oss på then reesa fordt.

Actus III. Scena V.

H. Erich, H. Waldemar och Ebbe Lurant.

H. Erich.

THet må wara en Faners gångh, Hwar har du warit en tijdh lång?

Ebbe.

Herre, iag war vppå en ordt, Thär iagh vnderlig ting har sport.

H. Wald.

Segh Edde, hwadh har du förstått, Är thet ondt, eller något gott?

Ebbe.

Min Herre, iagh stodh i en wrå, Drotningens taal iagh hörde på, Medh hwilket hon gaff Kungen rådh, Huru han skulle Edhers Nådh Förrådha plat om lijff och lem, Moot edher är hon häsk och slem.

H. Erich.

Kiäre, hwadh war hennes mening, Hwad bruchte hon moot oss för sting?

Ebbe.

Hon sade, han edher båda Skulle låtha lithet rådha, Fånga och medh första tilfäll, Effter i nu tro dem fulwäl: Sedan gönom hemligh möda Låtha edher Halszbeen blöda.

H. Wald.

Hon tacka som en from Syster, Äth sådant badh oss ey lyster: Thet är skarp qwast, och wärre luut, Jaghar siälen aff Kroppen vth.

H. Erich.

Vthan skämpt, haffuom oss i acht, Här på ligger ey lijten macht: Wij förekomme then wåde, Tage wij them fångne bådhe J Mårgon på Håtuna huusz, Thär the leffua i störste suusz, På Nyköpingh them förwara, Så äre wij vthan fahra.

H. Wald.

Thet rådh tyckes migh wara bäst, Ryckom strax dijt til foot och häst, Jagh menar medh tuhundra Man Then handel wäl vthrättas kan.

H. Erich.

Ja wäl, Kongen är intet starck, Ligger och så i öpen mark: Når han medh frögd leeker som bäst, Wil iagh hålla ett annat fäst.

H. Wald.

J tystheet ryckom nu wår koosz, För vthan buller eller roosz.

Actus III. Scena VI.

K. Byrger. D. Märeta, J. Anna, J. Sigridh, H. Magnus, Biörn, Vlff och Arffuedh Smålendinge.

D. Märet

PÅ thenne ordt lustigt och gröndt, Här hwijla en stund är fast skiönt.

Anna.

Min Drotningh om thenne här ordt Går i landet ett rychte stort.

Sigridh.

Jagh hörde och här om ett taal Senast i Edhers Nådes saal.

D. Märet

Jagh sådant intet weeta kan, För fem Åhr iagh kom först här an: Anna, du har här först omrördt, Kiäre ságh hwadh har du hördt?

Anna.

Håtuna hether thenne Borgh, Här fick Signil stor hiärtans sorgh:

Sigridh.

War thet icke för Habors skul, Hwilken hon war i döden hul?

Anna.

Habor han war en Härtigh skiön, Om Fröken Signil war hans bön: Hennes Härfar stodh thär emoot, Til then Kärleek war ingen boot.

Sigridh.

Han war förrådt på hennes arm, Bleff hengdt sedan medh stort alarm: Signil brände sigh sielff til glödh: Så stor war thenne Kärleekz nödh!

D. Märe.

Ach, thet giör wee sådant höra, Thwij den kärleek wil förstöra.

Anna.

Thet wore oss til stor lijsa, Täcktes Edhers Nåd then wijsa Siunga om Kärlighetens macht, Som har mången i iorden lagt.

D. Märe.

Til sångh är mächta tungt wårt bröst, Hiälper vnder medh edher röst.

Wijsan.

1.

EN gröön skogh ligger på wår öö, Thär wäxer vp een lustigh lindh, Hart hoos möttes kärleek och nödh, Kärleken war fast bleek om Kind.

2.

Liten stundh huijlthe the thär hoos, För än the begynte ett kijff, Thet händhe för en lijthen rooß, Nödhen hadhe brackt om sitt lijff.

3.

Medh tigh är iagh illa i strijdh, Du twinger migh ingalunda, Jagh fruchtar ey om du är blijdh, Min mackt kan du ey begrundha.

4.

Swärdh frucktar iagh ey mehr än strå, Ey giöra migh pijlar skadha, Jagh bäffuar ey i eldhen gå, Och ey öffuer böllian wadha.

5.

Alle Wildiur j skoghen boo Kunne migh ey öffuerwinna, Försööckt har biörn och grijpa kloo, Nödhen kan thedh ey besinna.

6.

Bindher du mig wedh leyons mund, För orm och drake tillijke, Jagh sehr thår förr min sijsta stundh, Ähn iagh för nödhen skal wijka.

7.

Eldens krafft är mächtigh och stor, Dock låther han sigh wäl dämpa, Min mackt hon är fast mehr i flor, Jagh släckies sällan medh lämpa.

8.

Att eldh har lagt mångt Slott i brandh, Orsaak har warit min bråne, Thet och förstört är offta landh, Nödhen moot migh är en fåne.

9.

Kan iagh först i hiärtat en root Vptenna medh hemliget Sweek, Til then siukdom wedh ingen boot, Han giör en om kinderna bleek.

10.

Dock när then ört finnes igen Blandh lillier och rooser rödhe, Som hiärtadh haffuer giordt thet meen, Siukan fördrijffz vthan mödhe.

11.

Jfrån migh wijck medh skammen nödh, Lät migh oanfäcktat blijffua, Jagh är beredd til lijff och dödh, Wil lyckan migh Örten giffua.

12.

Mitt blandh tijstell och törne green, Hon hämptas ey vthan quijdha, Jagh sökier henne icke seen, Hon skal läggias weedh min sijdha.

K. Byrg

Är iagh then roosz, min bäste wen. Som wäxer på then törne green? Då wore iagh aff hiärtat gladh; Men sehr, hwadh kommer där för raadh!

Vlff.

Edhers Nådh sigh fången giffue, Welen j blijfua i lijffue.

Biörn.

Nådige Drotning, i ochså Oss ledeswäner ey försmå.

K. Byrg.

J hwars nampn kommen i så brått?

D. Märe.

Haffuer iagh thet ey länge spått?

Vlff.

När i komme til Nyköpingh Kunnogt blijffua edher all ting: Til thetta fall är edhert hoot, Listige sweek then största root.

Biörn.

Hwij stå wij här, tijden är kort, Resom effter Försterna fordt?

H. Magn

Hwär är Härfar? hwar är Frumor? Efter them iagh har tränchtan stor.

Arffuedh

Herre, thet står fast illa till, Såsom olyckan haffua will: Gudh bättre, fast illa gånget, Edhra Farbröder them fånget.

H. Magn

Arffwedh, iag giffuer tigh thet brödh, Hiälp migh om du kan, aff den nödh: Bär migh hädan til min Frumoor, Migh är lijka hwarest hon boor.

Arffued.

Herre, i ähren thär ey trygg, Jagh bär edher vppå min rygh Til Danmark, til edher Morfar Kongh Erich, thär ha i förswar.

H. Magn

O iagh arm och eländigh pilt, Nu är iagh weedh min Frumor skild: The haffua mist Land och Rijke, Fattigh Mans barn är min lijke. Ty wandrar iagh för nöden skul Til min Morfar, han är migh hull, Migh och min Härfar til sin rätt Förhiälper han på bästa sätt: Tagh migh Arffwedh vppå din baak, Bär migh där hän i full gott maak.

Arffuidh.

Then store wägh torsz iagh ey gå, Vthan skogledz the stijgar små: Ey skal iagh soffua någon natt, För ähn iagh edher haffuer satt Vthi edher Morfaders skiöt, Thär sittien i medh fredh fast blött.

Actus IV. Scena I.

Erchiebiskop Nils Allena.

B. Nils.

NV har iagh Försterna igen Medh Kongen förlijcht vthan mehn: Kongen från mycken fahra fridt, Sitt Fängelse är han och qwitt. Then Danske sigh emällan lagt, Drijffuit på freden medh all macht: Landet har Kongen och på nytt Mällan sigh och bröderna byt. Så är nu Wenskapen vpbygdt, Hwilken, iag tror, blijfuer snart rygd, Kungen effter sin gambla seedh Håller hwarken breff eller Eedh: Drotningen honom snart thär til Medh list vpäggiar när hon wil, Giörandes när som man minst tror Moot Försterna ett nytt vpror: Ty sitt

fängsle hämpnas hon wist På någott sätt medh argelist: Försterne och på sin sijda Sådant ingaledes lijda, Vthan styra thet wåldh medh macht, Hwar är då detta förbundz pacht? Ach älendigt är Swealan! Medh fredh sällan thet styras kan: När medh vthlänskom Krijg är ändt, Moot Jnlänskom strax är thet tändt. Broder bekrijgar sin broder, Dotter förråder sin Moder: Frände är och så fränden wärst, Så är offta i Swerige härskt. Haatet yppas thär aff all stundh, En mathen i then andres mundh Mijszunner, och på högre pall En annan wara satt til kall, Hwilket endoch han förestår Medh Landzens gangn, doch emotgår Honom then andre, fager ordh Giffuer, doch sökies han til mordh: Främmande sådant gärna see, Medh frögd fuloffta åt oss lee, Drijffuandes thå moot oss sitt speel, Medh wårt fördärff, theras fördeel. J Swenske män achter thet grant, Jagh haffuer edher sagt wäl sant: Men nu wil iagh til Kongen gå, Förnimmandes huru han må.

Actus IV. Scena II.

H. Erich. H. Waldemar och Bengt Riddare.

H. Erich.

MÄllan oss och Kongen alt klart, Aff Rijket ha wij fått wår part: Wår Gudz tiänst ha wij och fulbracht J Rom tit fotz medh stor andacht: Thär aff Påffuen vnfängne wäl, Bekommet stort afflat wåra siäl: Skiöne Förstinnor ha wij fått J Norige, thär oss vnnes gott, Medh min har iagh på tridie åhr Leffuat nu nåst tilkomne wår, Samman afflat en liten Son, Han blijffuer Swerige til stor mon: Men hwar har Edhers Kärlighet Warit så länge, iagh ey weet?

H. Wald.

J Nyköping på Kongens fäste, Thär iagh och någon tijdh gäste, Kungen och Drotningen oss god, Om the kunne deela sitt blodh Medh oss, the giärna thet giorde, Jntet annat iagh thär sporde: The sigh förundra bådhe twå, Hwarföre i dem så försmå? Och fast sällan them besökia; Man skal Kärleeken förökia Gönom dagligit vmgänge, Så warar troheten länge.

H. Erich.

Gudh weet iagh thet gärna giorde Broder, om iagh sådant torde: Jagh har offta i Eelden rändt, Och aff honom migh illa brändt.

H. Wald.

Tänck är ey broder sådant meer, Aldrigh oss thet offtare skeer: Ty låthom oss vppå en dagh Dijt reesa, them til stort behagh.

H. Erich.

Ja wäl, vppå min broders ordh Reser iagh dijt, ey fruchtar mordh: Then migh slår, han får wist igen, Til händerna är iagh ey seen.

Bengt Riddare.

Godh dagh i Sweriges Förstar twå, Jagh wil edher låtha förstå Om i både på Kongens saal Jngå, händer edher stort qwaal: Thär begynnas sådant ett kijff, J miste både edhert lijff. Ty haffuer mitt taal i gran acht, Minnes iagh edher thet har sagt.

H. Erich.

Hören i broder hwadh han spår, Jagh fruchtar såledhes oss går.

H. Wald.

Sådant är ett lögnachtigt roop, J haffue fördt oss nogh i hoop: Ty skal thet icke mera skee, J Åth wår träta skolen lee.

Bengt Riddare.

Edher må gå som lyckan wil, Jagh ångrar iagh talte ehr til: Jngen dåre kan elden sky, Och ingen kan sin skäpna fly.

Actus IV. Scena III.

K. Byrger. D. Märeta, H. Erich och H. Waldemar.

K. Byrg.

O Huru lyckesam är migh Thenne dagh och stund wisserligh! På hwilken migh är then nåde Aff gudh bewijst, at iagh bådhe Mine bröder sehr hos migh här, Ty thet har warit mitt begär J monge Åhr, nu är thet skeedt Thär om iagh gudh har offta beedt.

D. Märet

Nu låthen i wäl på skina Hiärtans käre bröder mina, Att i oss medh trohet mena, Thet edher skal myckit gena, Om iagh kan medh edher deela Mit hiärta, skal thet ey fehla, Thär på sätter fast edher lijt, Ey skal fehlas vppå min flijt, Hwadh gott wart hela huusz förmå Edher skal wederrede stå.

H. Erich.

Edhers Kärligheter både Tacke wij för thenne Nåde: Wele sådan benägenhet Altijdh förtiäna, thet gudh weet.

H. Wald.

Wij haffuom giörligen förståt J oss vnnen aff hiertat gott, Thet kunne iagh nogsampt förstå När iagh war här för dagar få: Ty haffuer iagh så drijffuit thet Wår broder är hijt kommen med.

K. Byrg.

Som twå Englar i migh äre Kärkomne, o bröder kiäre: Wy wele nu hastigt ingå, All lust och frögdh begynna på.

D. Märe.

Wij wele så medh flijt laga Hwadh edher hugh kan behaga Thet skal vthan hinder gå fort, Effter j oss then ähran giort, Och oss besöcht vthi godh tro, Nu haffuer mitt hiärta fått roo: Men nogh här om, låther oss gå, Hwem kan här vthe länger stå?

Actus IV. Scena IV.

Kongh Byrger och Bruncke Marskalcken.

K. Byrg.

J Snaran äre hökar twå: Bruncke huru skal iagh them få? J buren iagh them haffua wil Hwadh rådh giffuer

du migh där til?

Bruncke.

Aff theras folk store och små Alle låthen i staden gå, Til staden är ey myckit långt, Seyom på slottet våra trångt: Thärnäst när Försterna bådhe Äre druckne, vthan wådhe Sigh mena wara, the i sängh Gå vthan någon theras drängh, Sådan wäpne sigh edhra Män, Blåset för them bär edher Swän Dytt Försterna soffua ful hårdt, Them grijpa blijffuer oss ey swårt.

K. Byrg.

Som tu säger Bruncke wil iagh, Jagh hoppas thet tager wäl lagh.

Bruncke.

Än om the sigh wela förswara, Ställandes oss vthi fahra, Vthi thetta fahrliga kijff Skole wij skona theras lijff?

K. Byrg.

Om i förnimme them til wärn Taga, och wela bruka iern, Så blijffua edhra öffuermän, Medh spiutet them strax gönom ränn, Eller medh något annet snedh Befäll them bådhe läggias nedh, Vthgiut frijt theras hiärta blodh, För skadan wil iagh seija godh.

Bruncke.

Effter Edhers Nådhes befäll Handlas skal medh them thenna qwäll: Edhers Nådhe gå och nu in, Begynner drijcka på them wijn, Att the ey märckia thenna list, Ställer edher liufligt och frist.

K. Byrg.

Wår Huszfru brukar mångt falskt ord Medh them öffuer thet ganska bordh: Och menar doch thet ingalundh, Tränchtar effter then sijsta stundh: Jagh går nu in, thet samma giör, Hwadh the tala flijtigt tilhör.

Actus IV. Scena V.

Bruncke, Christiern Skärbäck, H. Erich och H. Waldemar.

Bruncke.

GVdh haffuer oss then stunden sendt, Thär effter wij ha länge wendt: The rothen ha warit til ondt, Kongen aldrigh welat förskondt, Och thet folk som i landet boor Vpäggiat offta til rumor, Oss och hans Nådh meent nederlagdt, The ähre nu vthi wår macht: Nämbligan Kungens bröder twå Liggia fulle i thenna wrå, Theras blijffue wij öffuermän, Hos them är icke någon swän: Ty läther oss in til them gå, Hwar annan manligan bijstå.

Christi.

Skole wij them fångne taga, Då måste wij wår Swärdh draga: Ty kräffuer nu så thenna tijdh Hwar rycker vth sitt Swärdh aff slijdh, Bruncke låt sachta dören op, Nu trycker til medh hastigt lop.

H. Erich.

Hwem giör oss i wår sömn oro? Wij äre komne på godh tro.

Christi.

J mijnnes wäl Håtuna leek Giorde Konungens kinder bleek? Nyköping Gästebodh medh rätt Edher löner på samma sätt: Ty giffuer edher oss bådha, J skolen ey länger rådha.

H. Wald.

Hielp migh broder om du förmå.

H. Erich.

Oss hielper icke nu mootstå, Wij vthrätte intet medh kijff, Ty förrådt är wårt vnga lijff.

H. Wald.

Twi digh broder du falske hundh.

H. Erich.

Och så hans drotning sammalund.

K. Byrg.

Nu har iagh lust på edher see.

D. Märe.

Men iagh har lust åth edher lee? ha, ha, ha.

K. Byrg.

Så blijffuer löndh Håtuna leek.

D. Märet

Så betalar man sweek medh sweek.

H. Erich.

Gudh straffe edher både twå.

H. Wald.

Jag hoppas Gudh skal oss bijstå. Oss hielper aff Tyranners hand Wisserligh wårt Fädernes land.

K. Byrg.

Förr skal luchta krut och brändt horn, Sätter them i thet wärsta torn.

Actus IV. Scena VI.

Bengt Riddare allena.

Bengt Riddare.

ÄR nu i sanningh ey så gåt Som iagh Försterne hafuer spått? J tornet the insattes först, Thär the ledhe

hunger och törst: Fötterna sattes i en stock, Hendran bundes widh samma block, Halziärnet war i muren fäst, Bruncke plågade them som mäst: Medh hans rådh war Kongen them gröm, Tornsnycklarna wrock i then ström: Och lät them så swältas i hiäl, Gudh wari nådigh theras siäl: Härtigh Erich i dagar tree För vthan maat lefde i wee, Ellofue Härtigh Waldemar, Honom til spijs hans broder war, Kiötet aff hans axlar han åth Medh stor iemmer och myckin gråt: Sädan brötz då fängelset op, Til Stocholm fördes theras krop, J Stadzkyrkian han lades nedh, Medh stort Procesz, som då war seedh: Kongen medh Drotningen borttrömdt, Från Rijket han medh rätta dömdt, På Kaleborgh i Danmarck boor, Napt har han på fötterna skoor, Och kommer wäl i större nödh, Så straffar Gudh oskyldigh dödh: På Helgans holmen skal och så Hans Son i mårgon til dödz gå, Lijdandes för sin Härfars skull, J klöstret lägges han i mull: Bruncke then förrädare slemm Skal sönder huggas lem frå lem, Aff honom nampn skal bärget få, Thär han steglas wedh stycken små: Alt så straffas Skiälmar gemeent, Endoch thet händer något seendt, Hwilka emällan Herrar twist Vpwäckia medh ilfundh och list: Här wedh sigh trösta hwar och en, Som aff sådana lijder mehn.

Actus V. Scena I.

H. Magnus, Vlff och Biörn.

H. Magn

KVngars, Förstars och Herrars standh Står alt vthi lyckenes handh, Hon speelar medh them som hon wil, Och löper både aff och til: Hon är alt som en falsker ijs, På honom bygger ingen wijs: Kongars lycka är som en roos, Då hon skiönast, går hon sin koosz. Swickfull är thenne wärldzens pracht, Som wijse Mannen haffuer sagt: När hon tigh som mäst behager, Hon tigh förwisso bedrager: Sådant har iagh i sanningh röndt, Ty wärlden har migh illa löndt, Endoch iagh ey full fempton åhr, Har migh doch then tijdh warit swår: Ty när iagh på mitt tridie war, Fångades Frumor och Härfar, Sädan landzflychtigh i Danmark, J eländighet hiärtat warck: Thär näst belagdt på Stägeborgh, Där kom iagh vthi största sorgh, Bleff där fången, Slottet i grundh Förstördes och på samma stundh: Thär från fördes til thenna by, Här kan iagh ey dödhen vndfly För min Härfaders brott och kijff, Motte iagh nu mista mitt lijff. Ty farer wäl alle här stå, Til dödhen moste iagh nu gå: Far wäl Härfar, och Frumor min, För min skull fäll ey tåår på kinn, Jagh wandrar til en ewigh frögdh, Hos Gudh Fader i Himmels högdh. Allenast är migh något tunckt Mista thetta mitt lijff så vngt; Doch tröster mig, wärlden så mäst Belöner hwar och en sin gäst: Du onde wärld far och så wäl, Hwem wil länger wara din träl?

Vlff.

Herre, j ha predijkat nogh, Til alt haffuen i skiäl och fogh: Doch är nu tijdh på plassen gå, Thär i skole dödhen vndfå.

Biörn.

På Helgans holmen aldramäst Folket församblat medh hwar präst, Tijtt föra ehr ha wij befääl, Befaller Gudh nu edher siäl.

H. Magn

O Gudh war migh nådigh och huldh, För tin Son Jesu Christi skuldh.

Actus V. Scena II.

Maß Kättilmundson och H. Magnus Erichson.

Matz Kättil- mundson

ÄHrlige, wälachtade Männ, Adel, Oadel, och hwar swänn, Som effter mit breff, och begär På Moretingh äre nu här, J haffuen alle wäl förstått Huru i landet är tilgått? Ty warom nu icke förseen Vthwälia oss en Kung igen. Jagh hoppas hwar wnner then mon Thenne här Härtigh Ericzson, Hwilken, oansedt ey förmå Landet och Rijket förestå, Effter han blijffuer först i wår Ey mehr än på sitt siätte åhr: Doch wil iagh landet styra så, Att all ting skola wäl tilgå, Til thes han kommer til the åhr, Han Rijket sielff rätt förestår: Hwadh menen j min Herre boldh, Begiären j Rijket j Woldh?

H. Magn

Min Härfar haffuer wäl förskylt Att iag til Konung blijffuer hylt: J hans footspor iagh träda wil, Gudh giffue migh lyckan thär til.

Matz Kättil- mundson

Then vnge Herres medh godh skiäl Mening haffuen j förstått wäl: Swarer, welen i honom ha Til Konung i dag? Ja, Ja, Ja.

K. Magn

Har tack alle för wilian godh, Jagh bär til edher gunstigt modh: Och endoch kroppen han är kort, Är doch modet i honom stort.

Matz Kättilmundson

Jagh tackar ehr aff hiärtans grundh, På hans Nådz wägne sammalundh: Wil och hans Nådh vptuchta så, Han medh tijdhen kan förestå Landet medh prijsz, ehr til behagh Kommer all ting vthi godh lagh. Men nogh här om, hwar nu hemgår, Kommer tilsamman fram i wår.

Actus V. Scena III.

Karl och Holger, Konungh Magni Hoffjunkare.

Karl.

WÄlkommen hem kär broder min, Huru är gången reesan din?

Holger.

Lyckeligh är migh i hand gått, Men sägh huru har här tilstått?

Karl.

Jagh må för sanning seija digh All ting affgångne hugneligh. Ty sädan du drogh til Ryszlandh Är wår vnge Kungh blijffuen man, Til Sweriges Konungh är han krönt, Sigh moot landet förhåller skiönt: En Drotning ifrån Frankerijk Haffuer han och bekommet rijk, Dråtningh Blanka hon kallat är, Konungen hon aff hiärtat kiär: Thet har warit oss til stor mon Att styrt har Masz Kättilmundson: Men effter han är bleffuen dödh, Fruchtar iagh wij komme i nödh.

Holger.

Jagh thär wäl tro, Kungen är vng Regeringen blyr honom tung. Migh är sagt, han ey lijda wil När man honom gott råder til: Hans Drotningh sägz och aff gemeen Wara til högfärdh icke seen. Thär hoos iag tigh

förkunnar och Kungen moste i åhr på togh. Ty Ryssen haffuer oss vnsagt, J fält ligger nu medh stor macht, Tager aff Finlandh myckit rooff, Nu har Kungen god rådh behooff, Och wil strax in til honom gå, Sådant Hans Nådh låtha förstå.

Karl.

Broder, igönom sådant taal Förer tu Kungen i stort qwaal, Wälkommen blyr du ingalundh, Du kommer i tornet en stundh.

Holger.

Migh må gå, huru thet gå will, Jagh träder frimodeligh til.

Karl.

Jagh står vthe säker och trygg, Vth kommer han medh en blå rygg.

Actus V. Scena IV.

Konungh Månß och S. Brita.

K. Måns.

EN Kungh är iagh mächtigh och stor Öffuer alt Folk i Swerige bor: Norige haffue mig och vtwaldt, Skåne har iagh ochså betalt, Siutije tusen lödigh mark Sijlffuer thet galt medh en wicht starck. Ty är Blekingen och Skåne Medh Hallandh wår vnderdåne: Jagh hoppas Ryszlandh och winna. Men hwadh kommer thär för qwinna? Thet är Fränckan S. Brita, Til hennes rådh wil iagh lijtha, Förhöra hwadh hon migh wil spå Om thetta Krijgh iagh tager på: Wälkommen Fränka, Syster kär, Hwadh är edhert hos oss begär?

S. Brita.

Jagh har förstått att Edhers Nådh Äre ingiffne sådan rådh, Emoot ochristna här och där Wele krijga medh vtlänsk häär: Främmande gement Krijgh öffua På thet the rappa och röffua Kunne, thär som the fahra fram Bedriffuandes all synd och skam: Christeligh tro at förökia Sådane icke Krijgh sökia: Men Swenske Krijgh för Christi skull Föra, och äre landet hull, Hwilke om i til Krijgz försmå, Olyckeligan ehr skal gå, Fienden tager öffuerhandh Bådhe til siös och så til landh: Sådant aff Gudh migh vppenbart, Och vthlänskt Folk förbudit hardt.

K. Måns.

Drömmar, Fränka, skal ingen tro, The göra migh ingen oro: Jagh vndrar i medh them vmgå? Altijdh welen i oss ondt spå: Jagh hoppas Gudh oss bewarar, Edher iagh intet mehr swarar.

S. Brita.

Thet sades migh gönom en syn, Hwilken iagh hadhe vthur skyn, Då iagh ey mehra sooff än nu, Här om talte ochså wår Fru: Drömmar hafua fast ringa macht, Aldrigh iagh effter them har sagt Jagh wil edher förkunna mehr, Hwilket och wisserligan skeer, Sådant är migh aff Gudh befält, J haffuen edher illa stält Emoot Gudh, och hans helga ord, På månge bedreffuit stort mordh: J leffue som en Sodomijt, Til bättringh wändes ringa flijt. Therföre iagh nu förkunnar Hwadh olycka ehr tilstundar. J blijffue snart en fången man, Och misten både folk och landh, Ynkeligan om edhert lijff Skolen i komma vthan kijff. Gudh förmanar edher til boot, Och bättring gönom sådant hoot: Sädan slår Gudh medh swärdet til, När menniskian ey lyda wil.

K. Måns.

Sådant taal har iagh offta hördt, Aldrigh har thet mitt hiärta rördt: Fabler har iagh intet i acht, På edhert taal ligger ey macht.

S. Brita.

J synden han förblindat är, Olyckan är honom fast när, Hwilken förer honom i qwaal, Sanfärdigt är then Högstes taal.

Actus V. Scena V.

Her Carll til Toffta.

H. Karll.

JAgh kan soffua ey dagh, ey Natt: Swerige har Kongen så vthsatt, Jagh troor napt här blijffuer mehr gott, Om thet är som iagh har förstått: Ryssen har hans folk nederlagt, Som S. Brita hadhe sagt, När han hade sägren i handh, Och vnder sigh thet ganska landh, Mente han Ryssen wara huldh, Hwilken honom loffuadhe guldh, Badh honom draga bort medh flijt, Och föra några tunnor dijt: Han drogh åstadh, och kom igeen, För guldh förde han iärn och steen, Aff iärn wore pijlar giorde, Kongh Månsz them ey bijda torde: Han kom sin koosz medh största nödh, Men folcket ligger qwarre dödh. När han til Swerige kom igeen, Sänder han Herrar til Holsteen, Thär frijadhe en Fröken skiön Åth sin son Håkon vthan bön: Hwilken han i Klöstret giffuer, Och hans sona hustru blijffuer Kongens dotter aff Danemark Margreta, ty Kärleeken stark Emällan them vpkommen är: Och är nu wår Konungz begär, Medh Danske Konungen tala, Thet blijffuer Swenskom til qwala: Ty Kungen är en stor fåhne, Kan skee han skiänker bortt Skåne, Om then Danske honom smeeker Han wår Kung thär til beweeker: Om thet skeer, blijffuer stort vproor Blandh alt folk som i Swerige boor: Men här om iagh ey mehr wil spå, Gudh låthe all tingh bättre gå.

Actus V. Scena VI.

Kongh Magnus, Kongh Waldemar och Drotningh Blancka.

K. Magn.

GVdh skee looff, iagh leffuer then dagh Thet är skedt effter mitt behagh, Jagh haffuer seedt min Nabor godh, Som til oss bär ett gunstigt modh: Wälkommen Frände, broder kiär, J ären oss kiärkommen här.

D. Blanck

Medh all Kärleek edher vnfå, Meddelom hwad gott wij förmå, Welom giöra sådant förbundh Som wara skal til ewig stundh, Mällan wår barn ett gifftermål Vprättandes medh pracht och prål, Thär til aff edher är samtycht, Ty tagher thet godh endalycht.

K.Wald.

Jagh taker Edhers Kärlighet För alt gatt migh aff ehr beteedt, Sadent iegh alt wil förskylle, Och medh tagsamhet vpfylle, På godh tro iegh är kommen hijt, Att öffuertale alt medh flijt, Huru thet frije skal ga fordt Thet mellan ware börn är spordt: Jegh är fast gladh thet är sa när, Ty thet war lenge mitt begiär: Therföre war iegh icke seen Ware thet gifftermål til meen Som war begynt medh edher sön Och then Holstenske Fröken skiön: Migh tyckes thet fast bedre sta Ehr Sön skulle min datter fa.

K. Magn

Edher mott mig brorligh kärleek Har iag förstått vtan all sweeck, Migh beflijter medh godt löna, Thet skolen i offta röna.

D. Blank.

Min Herre, förer in then gäst, Thär få wij talas weet som bäst, Berådslå på hwilken wår Gåål Kan fulkomnas thet gifftermål: Såsom befalla all wår Joon Beredha til godh tractation: Han haffuer reest en wägh så långh, Ty behöffuer han bastugångh.

K. Magn.

Min Huszfru i räden fast wäl, Låther oss ingå på the skiäl.

K. Wald.

Som men, Kong Mansz lille, thet böör Wärden genom dören ga fföör.

Actus VI. Scena I.

Maß frijare, och Månsz Läflare.

Masz frijare.

OM Kongh Håkons bröllop bestält: Kongerna haffua och befält Thet hålla på Kiöpenhamns borgh Medh stor högtijdh, och ingen sorgh, Och skal thet stå nästkomne höst, Them vnge tu til myckin tröst: Kongh Månsz har migh loffuat ochså Han wil mitt bröllop giöra thå: Ty är iagh vthi största nödh Får iagh ey en godh fästemö, Nu wore migh aff hiärtat kärt Om iagh hadhe förr läfla lärt: Måns, iagh troor tigh här vthi bäst, På läflerij du mästar äst, Lär migh huru iagh frija skal, Elliest kommer iagh på stort fall.

Måns läflar.

Läfla är mehr än all wishet Som någon klook i wärlden weet: Hwilken j den konst mästar är, Han winner snart en hiärtans kiär: Har han ey mehr än han i står, Doch then rijkaste möö han får: Oansedt han aff ringa är, Kan han läfla, han blijffuer kär Hos Jungfruer aff stor slächt och bördh, Och blijffuer wäl hos them bönhördt: Men wari sigh så rijk han wil, Aff stor härkompst boren thär til, Om han som Plato wore klook, Häls han hos Jungfruer doch för took, Honom händer wist then sorgen Han faller igönom korgen: Ty thet är ey medh honom wärdt, Om han icke har läfla lärdt: Then som wil lära läfla rätt, Medh Frustumör på annat sätt Skal han vmgå, medh annat wijs Winner han hos Stadziungfruer prijs: Doch är åtskilnat här i stor; Ty om Pijgan i Stocholm bor, Eller och så i Vbsala, På annat sätt skal tu tala: Men är hon ifrån Gäffle by, Läfla skal du lära aff ny. Sädan skal man och rätt förstå, Den som wil ena enkio få, Han skal slå fast på annan bog, På annat sätt drijffua elskog.

Matz frijare.

Iagh menar en Hoffiungfru få, Huru skal iagh thär medh vmgå?

Månsz läflare.

Thet skal du lära detta sin, Fölg migh strax vthi Salen in, Thär siungz effter Kong Håkons bön Om frijeri en wijsa skiön, När hon siungz hör flijteligh til, Om du den konsten lära wil.

Matz frijare.

Jagh kan henne bätter förstå Om iagh här vthe lyder på.

Wijsan.

1.

JAgh war bedröfuat, och wille gärna lära Huru iag skulle winna en Jungfru medh ähra: Ach kunne iagh dhen Jungfruna winna.

2.

Ty gick iagh hasteligh på en ängh så grön, Thär mötte migh een Jungfru hon war full skiön: Ach kunne iagh min Jungfru påfinna.

3.

Then Jungfrun war *Venus* dhen edele gudhinna, Jagh war fast gladh iagh fann en sådan qwinna, Hon kunne migh om älskogh påmijnna.

4.

Medh liuflighe ordh taalte hon migh strax til, En Jungfru, migh tyckes, du haffua wil, Jagh wil digh lära henne vpfinna.

5.

Först skalt du gå vthi Frustughen ihn Medh höffllighe seder och tucktigt sihn, Om du wilt en Jungfru thär winna.

6.

Thär wackta dig wäl för grofft taal och snack, Hooß höffueske Jungfruer finner thet ey tack, Thär medh kant du them icke winna.

7.

Hälsa them alle medh höfligh ordh och seedh, Achta wäl hwilken sin öghon slår nedh, Ach kunne du then Jungfruna winna.

8.

Skådha wäl om hennes kinder blijffua rödh, Medh dygd och ära begåffuad är then mödh: Ach kunne du then Jungfruna winna.

9.

Medh henne när tu en lijthen stund har taalt, Kan du wäl förnima hwad hon haffuer faalt: Swårt är en tucktigh Jungfru påfinna.

10.

När du medh henne sijtter öffuer bordh, Ackta medh flijt om hon leehr åth hwart ordh, Så kan du hennes dygder besijnna.

11.

Du leeck medh henne skack och wårtafel speel, Om du wilt förnimma andra slijke feel, Lät Jungfruen i förstene winna.

12.

Att Jungfrun taapar skalt du sädhan lagha, Märck grandh huru thedh henne wil behagha, Din kloochet kan hon ey besijnna.

13.

När lycken löper medh, eller hon löper moot, Kan du forstå om hon thär til weet boot, Speel förrådher Jungfrunes sinne.

14.

Theß emällan skänck ihn, och henne tildrijck, Du warder förnimmandes mehr om hennes skijck, Wijn förrådher Jungfrunes sinne.

15.

Brodherskap drijcka du icke förglöm, Sädhan må du henne förkunna din dröm, Thär aff hon thin kärleek förnimmer.

16.

Om hon sigh wäl i thenna pröffning står, Lyckan är digh godh om du den Jungfru får, Hon blijffuer en dygdeligh qwinna.

17.

Sådant rådde *Venus*, och sädan försuann, Jagh antogh thed rådh, och migh gick wäll i hand. Thetta hwar vngersuenn besijnnar.

Masz frijare.

Thenne sång war migh til behagh, Om iagh så giör, thet tagher lagh, Jagh går åstadh, thär effter giör, Kålfaat får iagh ey vth om döör. Månsz läflare haff myckin tack, Wijs är iagh bleffuen aff thet snack.

Actus VI. Scena II.

Jngerdh Greffuens dotter aff Holsteen, och S. Brita medh twå Nunnor, S. Kirstin och S. Margreta.

Jngerdh.

MIn Fader war en Greffue boldh, Holsteen hadhe han i sitt woldh, En myndigh och förståndigh Man, Greffue Gerhardh så hette han, Han do bort i min Barndoms tijdh, Sädhan war migh ey lyckan blijdh: Greffue Hendrich min Farbror war, Han togh migh vthi sitt förswar, När iagh war bleffuen sexton åhr Kommo legater hem til wår, Kongh Måns hade them skickat dijt, Hwilka begärte migh medh flijt Til Her Håkon hans sons gemål, Wij seglade thär från medh prål: När wij kommo vnder Danmark, Kom moot oss en skipzflota stark, Vthsänder aff Kongh Waldemar, Han twingade oss blijffua qwar. Til Swerige skreff han samma stund, Kulslogh thet gifftermåls förbundh, Håkon hans Dåtter haffua skal: Altså är iagh kommen på fall, Och skal för Nunna giffuas in J wastena emoot mitt sin: Ach Nunne kiött iagh icke har, Häller wore i

wärlden qwar: Ty thet är migh til hiärtans meen För vthan Man soffua alleen, Hälst om långe winters tijder, Effter man tå enn mäst qwijder, Aff hwilken Hustrun wärmes wäll På hwar sijdo mårgon och qwäll, Afflandes tilhopa barn små, Til hwilket iagh har stort åtrå: Thet är och icke ringa wärck Klädas i en groff wepe särck: Om natten vpstå klåckan tu, Och siunga til Klåckan är siw: Bättre wore på min mans arm Soffua den tijdh vthan alarm: När iagh någon vng man får see Brister mitt hiärta wist aff wee.

S. Brita.

Hwi klagar du min dåtter så? Wärdzligt bekymber lätt bestå: Förgengelig är wärldzens pracht, Som wijse Mannen haffuer sagt.

Jngerdh.

Ey är then wijse Mannens sinn Jagh giffuer migh i Klöstret in: Han loffuar mehr thet ächta stann Ty hade iagh gärna en Man.

S. Kirstin

Christus är wår Brudgumme skiön, Han giffuer oss en ewigh löhn Som förlåta all wärldzlig pracht, Hwilcket han haffuer siälffuer sagt.

Ingerdh.

Christus har stijchtat ächta standh, Han slår thet ey om medh sin hand.

S. Marg.

Christus lefde kijsker som wij, Giffta sigh är stort flåkerij, Huszbekijmber, och barnsängz nödh Thär i wanke, och en snäll dödh.

Jngerdh.

Gönom barns födho salighet Bekommer qwinnan, iagh thet weet.

S. Kirstin

Annorlunda sägar wår Klärk, J begrijpen ey Andans wärck.

S. Brita.

Kötzligh Menniskia talar så, Ty låter sådant taal bestå, Och oss föllier min Fröken boldh: Systrar, förer henne medh woldh.

Jngerdh.

O iagh arm, och elendigh möö! J Clöstret iagh leffuandes dödh.

Actus VI. Scena III.

Kongh Magnus, Kong Waldemar, Drotningh Blancka, Swen Lijffknecht, och Jens Danske.

K. Magn.

THet wore broder, wårt behagh J blijffuen hoos oss ähn en dagh,

D. Blanck

Meer gott kunnen i oss ey giöra, Ähn om i welen oss böönhöra, Blijfuer hos oss än daghar tre, Thes förinnan kan myckit ske.

K. Wald.

Jegh haffuer nogsampt nu förstat J vnnen oss aff hiertet gott, Jegh har bekijmber och qwijde, Then tilstäder oss ey bijdhe, Wårt landh är bortsalt, och pansätt, Wij mijste thet, kan ske, alt slätt, Då wore min broder min ween Gåffue han migh Skåne igen, Hallandh och Blekingen thär til, Hwilket iegh och förskylle wil, Komma til hiälp vthi all nödh, Sta troligen bij til min dödh.

K. Magn.

Wij haffue landh och Rijken noog, Hwad är Blekingen vthan skoog? Hallandh är fult medh bärg och daal, Om Skåne är och ringa taal: Men Sweriges och Noriges Rijke The haffua icke sin lijke, Öffuer them bådhe iagh Kongh är, Them styrer effter mitt begiär.

D. Blanck

Oss wore til ringa skadhe Om i them wår broder tilsade, Wår Son ärffuer sädan the landh, Han är wår broders dotter Man: Barn har han ey mehr, ey får han fleer, Om arffuedt tror iagh förwist skeer: Aff Danmark haffue wij hiälp stoor Begynnar någon moot oss vproor, Och synes nu fast lijcht thär till, Wij wethe ey hwart vth thet will.

K. Wald.

Hände oss i dagh then lycke, Wore thet ett stort wänstycke, Thet förskyller medh lijff och blodh, Thär til har iegh wilie och modh, Min fiende then wara skall Som edher wil föra på fall.

K. Magn.

Then ey bewekz, han är aff ståål: Gått åhr, Hallandh och Skånes skåål: Blekingen är en suuper wärdt: Gått åhr, thet är alt tigh beskärdt.

K. Wald.

Jegh taker edher bade tho, Nu har mitt hierte funnet roo.

K. Magn.

Drängh, hämpta migh strax breffuen hijt, J wårt Cantoor gömde medh flijt.

Swen.

För thet hängia the låsar siw, Jagh hugger thet medh macht i tw, J thenna saak giör iagh min flijt, Breffuen skole strax komma hijt.

K. Magn.

Tagh broder thesse breff til tigh, Vthi all nödh hugswala migh.

K. Wald.

Som men, her smager en drunck pa: Jegh blijffuer hos digh dager twa, Giör migh lustigh för then godheet,

Förtienar medh hwadh deel iegh weet: Jens, legg them i en kijsta starck, Fröör dem strax henn til Danemarck.

Jens.

Effter edher willie thet skeer, Ey skole the swerige see mehr.

D. Blan.

Thet är bestält, lät oss ingå:

K. Magn.

Huszfru, går emällan oss twå.

Actus VI. Scena IV.

Konungh Magnus, Drotning Blanka och Niels Smådrengh.

K. Magn.

GVdh nådhe migh fattige man, Jagh mijster både folk och land: Mina land hafua thet försmådt Min Son har en Dansk Fröken fått: The giöra och mycket thär aff, Jagh Hallandh och Skåne bortgaff: Och at iagh tre och tiugu män Föriagade, murra the ähn, Som nu stadde i Mächelborgh, Jagh fruchtar the giöra oss sorgh: J landet höres myckit hoot, Rådhett haar satt sigh oss emoot, Oss affsatt, och vthwaalt igeen Wår son Erich, oss til stor meen: Ty wil iagh aff edher förstå Hwadh rådh wij kunne här til få?

D. Blank.

Han tilfogar oss alt förtreet, Oansedt han doch bättre weet, Aff onsko tildrijffuer oss spått, Migh tyckies thet blijffuer ey gott Så länge han i lijffuet är, Oss förijaga är hans begiär, Cronan skal han nu taga ann, Regera sädan Sweriges lann: J Frankerijke går så til När Barn ey fadren lyda wil, Giffuer han thet en suppa in, Hon giör barnet snart bleekt om kinn.

K. Magn.

Sådant kan oss ey mijshaga, Om i trösten thet så laga?

D. Blank.

Jagh wil giöra min högsta flijt, Lockar honom medh sööt ord hijt, När han kommer gönom mitt sweek, Skal han om näsan blijffua bleek: Aff wår småswen blijr thet bestält, Förr är wäl sweeken sådan hält.

K. Magn.

Niels småswen, hwadh digh wår Dråtning Befaller, giör flytigt all tingh.

Niels.

Ehrs Nådh skal annat ey höra Ähn iagh skal medh flijt alt giöra.

D. Blanck

För vthan thin ährlige Löön Skal du, Niels, få en klänningh skiön, Om du wår Son medh någon list Kan til oss låcka hijt för wist.

Niels.

Jagh giör medh flijt hwad iagh kan tro Edhers Nådh lända til godh roo: Resann wil iagh begynna på, Kommer igen om dagar få.

D. Blanck

Mädan blandar iagh thet klareet, Som taar bort både siäl och wett.

Actus VI. Scena V.

Härtigh Erich, Niels Småswen och Drotningh Blancka.

H. Erich.

NJels, hwadan kommer du oss här, Huru må Härfar och Frumor kiär?

Niels.

J gåår mätte the bådhe wäl, För ehr skul tränthtar theras siäl, När the haa talt medh ehr thet sin Giffua the sigh i Klöstret in, Hwilket the ha vpbygt aff ny Medh stort prål i Wåstena by.

H. Erich.

Här j ha the sigh wäl betäncht: Thetta wil iagh tigh haffua skäncht For godh tijdender du har fördt, Om hwilke iagh ey förr har hördt: Medh tigh reeser iagh strax thär hänn, Jagh tager medh migh ingen Swenn.

D. Blan.

Wälkommen til oss min son kiär, Du får alt effter ditt begiär.

H. Erich.

För all gunst haff tack min Frumor, Om alt gott iagh edher och tror.

D. Blanck

Elin, wår Son törstig och mödh, Skiänk in för honom någon miöd:

Elijn.

Här är ett glaasz rätt nu i skäncht, Thet har iagh Härtig Erich betäncht.

D. Blanck

Drijck mig thet glaaset min Son till, Tin Härfar iagh hijt kalla wil.

H. Erich.

Thet är alt vth, skiänk mehr här in: Thetta är swåra sälsampt wijn: Ey häller war thet läske miödh, Ty drycken war för mycket rödh: Ach iagh känner nu hwadh thet war, Döden förwist iagh här aff taar. Trå digh Frumor för sådan list, Här aff mit hiärta brister wist. Then migh gaff lijff, hon gaff migh dödh, Nu är iagh stadd i högsta nödh. Hiälp Jesus, nu wore migh bäst Kunne iagh finna någon Präst: Jagh döör, iagh döör, faller omkull, Til min dödh haffuer Frumor skull, Hennes hiärta hårdar ähn steen, Att hon migh ingaff dödzens meen: Jntet oskäligt Creatur Har sådan förgijfftigh natur, Thet sitt fooster förer i nödh, Myckit

mindre til någon dödh. Migh trösta nu du helge Andh, Min siäl giffuer iagh i thin hand.

D. Blanck

Nu har iagh digh til Konung kröönt, För din mottwillighet digh löönt: Niels, ryck thet aaset i en wrå, Och låt ingen här om förstå.

Niels.

Såsom Edhers Nådh behager, I ett mörckt hwalff iagh thet drager.

Actus VI. Scena VI.

Sancte Brita.

S. Brita.

ÄR nu, Gudh bättre, ey så gååt Som iagh Kong Magnus haffuer spååt? Först har han sigh illa betäncht, Oss Swenske ifrån Skåne stäncht: Landet haffuer han alt förstört, Sin enda son haffuer han mördt: Han satt fången i åhren siw, Mädan dödde bort hans huszfru, Hans son Håkon i Norige dödh, Siälff äther han ey mehra brödh: Ty han drunknade i en flodh J Norige, medh wrångt sin och modh. Alt så gönom inbördes kijff Är then kongzliche slächt om lijff, Hwilken öffuer tutusendh åhr Regerat har, illa tilgår Här effter; Ty landet i qwaal Kommer aff Danske Kongars waal, Hwilka sigh skole beflijta Swerige och Norige til sigh slijta, Thesse try landh til ett förbundh Föra, Swenskom til en ondt stund: Seendt om sijder kommer en Man Som hiälper aff twång Swealan, Och råder til all skadha boot, Ställer Swerige på frijan foot, Han förandrar thenne wår tro Hoos alla them i Swerige boo; Han blijffuer och en mächtig hält Bådhe til siös, och så til fält. I hans footspår Sönerna gå, Them han icke skal haffua få, Rijkedom han them låther stor, Hans Sonason, såsom iagh tror, Skal medh rätta hans nampn bära, Regera Swerige medh ähra: Thet iagh honom önskar ochså, Gudh låthe honom fast wäl må, Rådha för Swerige medh all prijsz, Aldeles effter sin Farfars wijs: Sådan önskningh kräffuer mitt kall, Ty han aff min Slächt wara skal: Styr lyckesampt du vnge Hält! Nu haffuer iagh mitt wärff bestält, Och wil blijffua en Pelegrim, Ey mehra dichta någre rijm.

Epilogus.

EDle Herrar, och wälachtade män, Wälborne Fruger, och hwar vnger swen, Edle Jungfruer, matroner och Pijger, Senast i speelet iagh nu framstijger, Edher alle tackar store och små, Som wårt speel med gunst hafua seedt vppå, Thet edher alla är skeett til ähra: Höge Personer här aff må lähra, Såsom och andre i nidrige kall, När the som bäst stå, achte sigh för fall: Hwilket the kunne vnwijka för wist, Elska the rätwijsan för vthan list: Onde rådgiffuare icke höra, Aff them sigh icke låtha förföra: Bröder och förwanter på bästa sätt Elske, bijthandes all ting medh them rätt: Och ey them förijage från lään och land, Så går them alt lyckeligan i handh: Ther hoos och sigh altijdh wäl betänkia, Land och Härader icke bort skänckia: Vthan the gräntzer medh räträdig macht Förswara, som förfäderne ha lagdt: Gudz ordh förfächta, och för thet strijdha, Jntet wrångt moot Gudh, och rätten lijda: När Gudh förmanar Konungar til boot, Til bättring skole the wara snar på foot: Ey oskylligt skada til lijff och lem, Myckit mindre wara sin barn så slem: Breff och segell, och rätwijse förbundh Hålla, så går them wäl i alla stundh: Vndersåtherna äre them och godh, Beredde medh them wåga lijff och blodh: Men the som skole Förstar rådh giffua, Och på theras wärff dagligan drijffua, Ingijffue sina Herrar the anslagh Som ähre rätwijs, och gudh til behagh: Slå icke then nödställtes saak om kull För haat, affuundh, eller och gåffuor skull: Beliuge ingen om godz, lijff och ähre, Och ey andras ägodeelar begäre. För dy the kunne aldrijgh förmoda Sådant kommer theras barn til goda: Achte sigh grannerligh för Brunckes fääl, Olyckan effterföllier them på hääl, Hwilken haffuer hafft, och haffuer ähn

then seedh, Hon slår Knagehalsar aff stolen nedh. Sådant skolen i aff wårt speel lära, För lärdomar medh edher hembära: Ty för then skul hålles sådana speel, Att man blijffuer warnat för andras feel: Och vthi lijka åhrende och kall Händer gemenligan thet samma fall, Om en wil icke vnwijka then root, Moot hwilken then andre stötte sin foot: Doch skal ingen ha then opinion, Wij mena in specie någons Persoon: Hwarföre hålles Comœdier rätt, När the framställes på thetta sätt, Aff inlänske Historier på gammalt wijs, Hwilka i alle landh winna sitt prijs: Och här hoos oss aff förståndige män Sitt beröm haffua hafft, och haffua än: Ty achtas ey then oförståndighe deel, Som sådan leek kallar narra speel: Jntet tingh finnes i wärlden så gott Som ey lijder aff oförståndet spått: Hwem kan och i wärlden alt så lagha, Thet alla meniskior skal behaga? En part lasta som saaken ey förstå, Andra förtryta man kan giöra så: Någre til sådant beweekes aff wreda, Jngen kan sigh från förtaal vnleda. Men iagh må bekänna, thet är wår tröst, Wij achtom ey the affuundz balgars röst, Förmodom wisserligan oss i dagh Haffua leeckt rätsinnigt folk til behagh, Medh hwilkoms gunst wij låte oss nöya, Och wele them ey länger här dröya, Sedhan wij haffue them låtet förstå Hwarföre wij nu sådant speel begå: Nämbligen effter wår Præceptor kiär Medh andre Rijchzsaaker betungat är: Såsom och tröttes medh thet arbeet stort, Hwilket han hooss vngdomen haffuer giort, Then öffuat i konster, dygdh och ära, Fast månge Personer witne bära, Them han har lärdt här, och i andre landh, Och önske än wara vnder hans handh: Men effter han sådant ey länger kan giöra, För the orsaaker iagh lät ehr höra, Oss och wåre förwanter til behagh Haffuer han hållet thetta speel i dagh, Oss til Valete, och tusenn godh natt, Hwilke han har wäl på fötterna satt, Och önsker fast effter sitt gambla wijsz, The alle vpwäxe gudz nampn til prijsz, Sitt Fäderneslandh til myckin ähra, Til hugnat theras föräldrar kiära, Så och förwanter, och wänner alle, J theras hand wil han them befalle. För hwilken önskning, och store arbeet, Och all wälgerningh han har oss beteedt, Tackom wij honom aff hiärta och modh, Äre tacksamme så länge wårt blodh Är warmt i wårt bröst: Så har han förtiänt För thet han oss har til myckit gott wäändt: Ty önskom wij honom lycko all stundh, Så och edher alle aff hiärtans grundh: Thetta wille iagh ehr låtha förstå, Vthi fredh må nu hwar hem til sitt gå.

REGISTER.

På the Studhenters Nampn, hwil-ke thenna Tragædia medh tilbörligt pråål och prackt leekt och *exhiberat* haffue.

Prologus war *Ionas Tranæus Sudermannus.*

Kong *Magnus Ladulas* war *Egidius Girs Sudermannus.*

Philipp Folkunge war *Canutus* Soop.

Godfred Philosophus war *Olaus Ionæ.*

Kongh Byrger war *Steno Bielcke.*

Härtig Erick war *Ericus* Horn.

H. Waldemar war *Ericus* Tott.

Biörn krijgz Marschalck war *Iohannes* Horn

Torkil Knutzson war *Iohannes Meyerus Iunior.*

Drotning *Mereta* war *Antonius C. Phœbinus.*

Bruncke war *Thomas Caroli.*

Niels *Archiepis: Vbs.* war *Nicolaus Magni Smalan.*

Vlff Krijgz Profoß war *Iohannes B. Illæus.*

Ebbe Lurant war *Engelbertus Husman.*

H. *Magnus* Byrgerson war först *Iulius* Grott *Holm.*

Arwedh Smålendinge war *Petrus Arvidi.*

Jungfru Anna war *Gabriel* Kyle.

Jungfru *Sigrid* war *Lago* Posse.

Her Benckt Riddare war *Iohan. Passerus.*

Christiern Skärbeck war *Petrus Arvidi.*

H. *Magnus* Byrgerson thē andra, war *Georgius* Soop.

Maß Kätelmundson war *Axelius Nicol. Turdinus.*

H. *Magnus* Erickson war *Arnoldus Messenius.*

Holger Cammarjunkare war *Gustavus* Poße.

Karl Cammarjunkare war *Gustavus* Horn.

Kung *Magnus* Smeeck war *Ericus Nicolai. Holm.*

S. Brita war *Claudius Benichius.*

S. Kirstin war *Iohannes Philippi.*

S. Margreta war *Antonius* Hartman.

Kung Waldemar war *Andreas Grubb Oftrog.*

Drotning Blancka war *Carolus* Horn.

Maß Frijare war *Iohannes Passerus.*

Månß Läflare war *Henricus M. VViburgocarelius.*

Fröykenn *Ingerdis* war *Melchior* von Wernsteedt.

Swen Lijffknecht war *Iohannes* Hartman.

Jœns Danske war *Iohannes B. Illæus. Ostrog.*

Niels Smådrengh war *Iohannes Matthiæ Stocholm.*

H. Erick Månsson war *Iohannes* Lilliehöök.

Jungfru Elin war *Canutus* Lilliehöök.

Epilogus war *Axelius Nicolai Turdinus.*

Cavetur nè ullus Typographorum hanc recudere Tragædiam, sine scitu & facultate Authoris, sub amissione exemplarium, præsumat.

FINIS.